

Phát huy vai trò của sinh viên Học viện Báo chí và Tuyên truyền trong củng cố và phát triển mối quan hệ đặc biệt Việt Nam - Lào trong bối cảnh mới

Ngày nhận bài: 19/10/2025 | Ngày phản biện: 22/10/2025 | Ngày xuất bản: 30/10/2025

Tác giả: Lê Khánh Lộc (Học viện Báo chí và Tuyên truyền); Nguyễn Thị Tú (Học viện Báo chí và Tuyên truyền)

Tóm tắt: Quan hệ đặc biệt Việt Nam - Lào là một biểu tượng mẫu mực, hiếm có trong lịch sử quan hệ quốc tế, được xây dựng bằng công sức và tình cảm sâu nặng của nhiều thế hệ lãnh đạo và nhân dân hai nước. Từ tình đồng chí trong chiến đấu đến tình anh em trong hòa bình, mối quan hệ ấy đã trở thành tài sản vô giá, là nền tảng vững chắc cho sự ổn định, phát triển của cả hai dân tộc. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế sâu rộng, việc củng cố và phát huy mối quan hệ đặc biệt Việt - Lào không chỉ là nhiệm vụ chính trị của hai Đảng, hai Nhà nước, mà còn là trách nhiệm và sứ mệnh của thế hệ trẻ, đặc biệt là sinh viên đang được đào tạo tại các cơ sở đào tạo lý luận chính trị, báo chí và truyền thông trên cả nước. Là một trung tâm đào tạo hàng đầu về lý luận chính trị, báo chí truyền thông, Học viện Báo chí và Tuyên truyền đã và đang giữ vai trò quan trọng trong việc giáo dục, bồi dưỡng giúp nước bạn Lào những thế hệ sinh viên không chỉ giỏi chuyên môn mà còn có bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp, tinh thần quốc tế trong sáng. Trong đó, việc phát huy vai trò của sinh viên Học viện trong thúc đẩy mối quan hệ Việt Nam - Lào là một nhiệm vụ mang ý nghĩa chiến lược, góp phần củng cố nền tảng hợp tác hữu nghị giữa hai dân tộc trong giai đoạn mới.

1. Thực trạng vai trò của sinh viên Học viện trong củng cố mối quan hệ Việt Nam - Lào

Quan hệ Việt Nam - Lào được xây dựng từ rất sớm, trải qua những giai đoạn lịch sử đầy thử thách. Anh hùng Lực lượng Vũ trang nhân dân Lê Văn Đình từng viết câu thơ:

“Việt - Lào, hai nước chúng ta, tình sâu hơn nước Hồng Hà, Cửu Long”⁽¹⁾. Câu nói ấy không chỉ là sự khẳng định tình đoàn kết chiến đấu trong quá khứ mà còn là kim chỉ nam cho mối quan hệ hợp tác lâu dài giữa hai quốc gia.

Ngày nay, mối quan hệ đặc biệt Việt - Lào được thể hiện toàn diện trên các lĩnh vực chính trị, quốc phòng, kinh tế, văn hóa, giáo dục và khoa học. Đặc biệt trong lĩnh vực giáo dục - đào tạo, Việt Nam luôn coi việc hỗ trợ, đào tạo nguồn nhân lực cho nước bạn Lào là nhiệm vụ chiến lược nhằm vun đắp tình hữu nghị giữa hai dân tộc “vừa là đồng chí, vừa là anh em”.

Hằng năm, nước bạn Lào đã cử nhiều học viên, sinh viên đến học tập và rèn luyện tại Học viện Báo chí và Tuyên truyền (năm 2020: 30 sinh viên, 2021: 20 sinh viên, 2022: 20 sinh viên, 2023: 20 sinh viên, 2024: 17 sinh viên, 2025: 19 sinh viên và 01 học viên).

Học viện Báo chí và Tuyên truyền có truyền thống tiếp nhận và đào tạo lưu học sinh Lào trong suốt hơn hai thập niên qua. Từ những thế hệ đầu tiên đến nay, hàng trăm lưu học sinh Lào đã học tập, rèn luyện và trưởng thành tại Học viện, trở về đóng góp tích cực cho sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước Lào.

Sinh viên Học viện Báo chí và Tuyên truyền là lực lượng trẻ, năng động, được đào tạo trong môi trường giàu tính lý luận, thực tiễn và quốc tế. Đây là nhóm đối tượng có khả năng tiếp cận nhanh với tri thức mới, đồng thời mang trong mình tinh thần trách nhiệm xã hội cao. Trong bối cảnh chuyển đổi số, toàn cầu hóa và hội nhập khu vực, sinh viên không chỉ là người học mà còn là “sứ giả văn hóa” góp phần lan tỏa tinh thần hữu nghị Việt - Lào.

Thực tiễn cho thấy, sinh viên Việt Nam tại Học viện luôn chủ động đồng hành cùng các bạn Lào trong học tập, sinh hoạt, giao lưu văn hóa; trở thành cầu nối gắn kết tình cảm và sự hiểu biết giữa hai dân tộc. Đó là minh chứng sinh động cho việc “ngoại giao nhân dân” được hiện thực hóa ngay trong môi trường giáo dục đại học. Cụ thể:

Một là, hỗ trợ học tập - bồi đắp tri thức và niềm tin

Với đặc thù chương trình học mang tính lý luận chính trị, truyền thông và nghiệp vụ báo chí, việc hỗ trợ lẫn nhau trong học tập giữa sinh viên Việt Nam và lưu học sinh Lào là điều hết sức cần thiết. Dù các lưu học sinh Lào đã qua học dự bị một năm tiếng Việt, nhưng việc học tập bằng ngôn ngữ thứ hai vẫn còn nhiều khó khăn. Trong bối cảnh đó, sinh viên Việt Nam đã trở thành “người bạn đồng hành”, giúp đỡ các bạn Lào trong việc nắm bắt kiến thức, làm quen phương pháp học đại học, và tiếp cận nội dung chuyên ngành.

Những hoạt động như học nhóm, thuyết trình, làm đề tài nghiên cứu chung đã giúp tăng cường sự giao lưu, học hỏi, qua đó vun đắp tinh thần đoàn kết, hợp tác. Nhiều sinh viên Học viện đã tình nguyện hướng dẫn, kèm cặp các bạn Lào không chỉ trong môn học, mà còn trong các kỹ năng mềm như sử dụng công nghệ, tìm kiếm tài liệu hay giao tiếp học thuật.

Hai là, giao lưu văn hóa - cầu nối của tình hữu nghị

Các hoạt động giao lưu văn hóa, nghệ thuật, thể thao tại Học viện là không gian để sinh viên Việt - Lào thể hiện bản sắc dân tộc và học hỏi lẫn nhau. Từ những chương trình “Chào tân sinh viên”, “Ngày hội văn hóa Việt - Lào” cho đến các buổi biểu diễn nghệ thuật dân gian, thể thao, sinh viên hai nước đã cùng nhau tạo nên những khoảnh khắc đáng nhớ, thấm đượm tinh thần hữu nghị.

Đặc biệt, trong các dịp lễ truyền thống như Tết Bunpimay (Tết cổ truyền của Lào) hay Ngày Quốc khánh Lào, sinh viên Việt Nam luôn đồng hành cùng lưu học sinh Lào trong khâu tổ chức, chuẩn bị, biểu diễn và giao lưu văn nghệ. Những hình ảnh sinh viên Việt khoác lên mình trang phục Lào, cùng múa điệu Lăm Vông, cùng chia sẻ món ăn đặc trưng như Lạp hay xôi nếp Lào, đã trở thành biểu tượng sinh động của tình anh em hai dân tộc ngay trong lòng Học viện.

Ba là, xây dựng mô hình tự quản - phát huy tính chủ động và hợp tác

Mô hình “tự quản lưu học sinh” được triển khai tại ký túc xá Học viện là một nét sáng tạo trong công tác quản lý sinh viên quốc tế. Thông qua các tổ, nhóm tự quản, các sinh viên Lào được trao quyền chủ động trong sinh hoạt, học tập và tổ chức hoạt động tập thể. Sinh viên Việt Nam được phân công hỗ trợ, tư vấn cho các nhóm tự quản này,

vừa đảm bảo tính độc lập của lưu học sinh, vừa giúp họ thích nghi với môi trường mới.

Nguyên tắc “tôn trọng – sát sao – hài hòa” được áp dụng trong mô hình này thể hiện rõ tinh thần hợp tác bình đẳng, nhân văn. Nhờ đó, sinh viên hai nước không chỉ hiểu nhau hơn mà còn rèn luyện kỹ năng lãnh đạo, tổ chức và làm việc nhóm – những năng lực thiết yếu của công dân toàn cầu.

Bốn là, gìn giữ và tôn vinh không gian văn hóa Lào trong Học viện

Tại khu ký túc xá E4 – nơi lưu học sinh Lào sinh hoạt, Học viện đã xây dựng môi trường văn hóa mang đậm bản sắc Lào với không gian cây xanh, hội trường E4 mang tên “Hội trường Lào”. Đây không chỉ là nơi sinh hoạt mà còn là không gian văn hóa – nơi diễn ra nhiều sự kiện truyền thống, hội thảo và lễ nghi của sinh viên Lào.

Sinh viên Việt Nam luôn đồng hành, hỗ trợ sinh viên Lào trong công tác tổ chức, trang trí, giữ gìn vệ sinh và giữ gìn cảnh quan. Sự tôn trọng và đồng cảm này đã góp phần giúp các bạn Lào cảm nhận sâu sắc tình cảm chân thành, gần gũi như đang ở quê hương mình, minh chứng sinh động cho câu nói: “Tình Việt – Lào sâu nặng như sông Hồng – Mê Kông”.

Năm là, thấu hiểu văn hóa và giá trị con người Lào – nền tảng của sự gắn kết lâu bền

Để có thể đồng hành, sẻ chia và thấu hiểu, sinh viên Việt Nam đã chủ động tìm hiểu về văn hóa, tôn giáo, tập quán và phong cách sống của người Lào. Tính cách hiền hòa, giản dị, trọng nghĩa tình của người Lào khiến cho mối quan hệ bạn bè, đồng học giữa sinh viên hai nước trở nên đặc biệt sâu sắc. Qua những năm tháng học tập và sinh hoạt cùng nhau, sinh viên Việt Nam nhận ra sự khác biệt văn hóa không phải là rào cản, mà là cơ hội để cùng học hỏi, làm giàu thêm giá trị sống. Chính sự thông hiểu và tôn trọng ấy đã trở thành nền tảng vững chắc cho tình đoàn kết Việt – Lào trong thế hệ trẻ hôm nay.

2. Giải pháp phát huy vai trò của sinh viên Học viện Báo chí và Tuyên truyền trong phát triển mối quan hệ đặc biệt Việt Nam – Lào trong giai đoạn mới

Thứ nhất, tăng cường giáo dục chính trị – tư tưởng và giá trị nhân văn

Học viện cần tiếp tục đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị - tư tưởng, giúp sinh viên nhận thức sâu sắc hơn về ý nghĩa lịch sử và giá trị bền vững của mối quan hệ Việt Nam - Lào. Các hoạt động ngoại khóa, hội thảo chuyên đề, tọa đàm về tình hữu nghị hai nước cần được tổ chức thường xuyên, giúp sinh viên hiểu và tự hào hơn về truyền thống ấy.

Thứ hai, mở rộng các mô hình hợp tác sinh viên Việt - Lào

Học viện nên khuyến khích các đơn vị, khoa, viện trong trường xây dựng các Câu lạc bộ hữu nghị Việt - Lào, nhóm nghiên cứu chung, dự án học thuật và truyền thông song ngữ. Đây sẽ là môi trường để sinh viên rèn luyện kỹ năng, sáng tạo các sản phẩm truyền thông lan tỏa tinh thần hợp tác quốc tế. Đặc biệt, cần tận dụng sức mạnh của truyền thông số: tạo các chuyên trang, video, podcast, phóng sự online do sinh viên hai nước cùng thực hiện, giới thiệu văn hóa, con người, hợp tác song phương trên nền tảng số.

Thứ ba, nâng cao năng lực ngoại ngữ và kỹ năng hội nhập quốc tế

Để sinh viên Việt Nam thực sự trở thành "cầu nối" với bạn bè quốc tế, Học viện cần tăng cường đào tạo kỹ năng giao tiếp liên văn hóa, năng lực tiếng Anh và tiếng Lào cơ bản cho sinh viên. Việc này không chỉ giúp các em dễ dàng giao lưu, hỗ trợ lưu học sinh mà còn mở rộng cơ hội nghề nghiệp trong tương lai.

Thứ tư, tăng cường phối hợp giữa các đơn vị chức năng trong công tác sinh viên quốc tế

Ban Quản lý khoa học và Hợp tác quốc tế, Ban Quản lý đào tạo, bồi dưỡng, Văn phòng, Đoàn Thanh niên, một số đơn vị chức năng trong Học viện phối hợp chặt chẽ hơn trong công tác tổ chức hoạt động giao lưu, học thuật và văn hóa cho sinh viên Việt - Lào. Việc đồng bộ hóa quy trình quản lý, hỗ trợ và đánh giá hiệu quả sẽ giúp nâng cao chất lượng toàn diện của công tác sinh viên quốc tế.

Thứ năm, đề cao vai trò nêu gương của giảng viên và cán bộ quản lý

Giảng viên dạy tiếng Việt và cán bộ quản lý sinh viên là những người trực tiếp định hướng, dìu dắt sinh viên trong hành trình học tập và hội nhập. Bằng sự tận tâm, trách

nhiệm và tình cảm, họ không chỉ truyền dạy tri thức mà còn khơi dậy trong sinh viên ý thức gìn giữ, phát huy tình hữu nghị Việt - Lào tài sản tinh thần vô giá của hai dân tộc.

Kết luận

Quan hệ đặc biệt Việt Nam - Lào là biểu tượng cao đẹp của tình đoàn kết quốc tế trong sáng, được xây dựng trên nền tảng tin cậy, thủy chung và cùng phát triển. Trong bối cảnh mới, khi thế giới biến động mạnh mẽ, việc duy trì và củng cố mối quan hệ ấy đòi hỏi sự chung tay của nhiều thế hệ; trong đó, sinh viên Học viện Báo chí và Tuyên truyền có vai trò hết sức quan trọng. Bằng tri thức, nhiệt huyết và tinh thần trách nhiệm, sinh viên Học viện đã và đang trở thành những "đại sứ hữu nghị trẻ", góp phần vun đắp, lan tỏa và làm giàu thêm tình cảm Việt - Lào, mối quan hệ được ví như "núi liền núi, sông liền sông, chung một ý chí, chung một lòng". Trong thời gian tới, việc tiếp tục phát huy vai trò của sinh viên trong hợp tác giáo dục, giao lưu văn hóa và truyền thông quốc tế sẽ là động lực quan trọng để mối quan hệ Việt - Lào ngày càng bền chặt, thiết thực và sâu sắc hơn, xứng đáng với di sản mà các thế hệ đi trước đã dày công vun đắp./.

Tài liệu tham khảo

(1) <https://tapchilaoviet.org/ky-uc-nguoi-linh-viet-lao/bai-tho-quan-he-dac-biet-viet-lao-40016.html>.